

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 10 marca 2023 r.

BADK.DPK.133.29.2023 GK

P10-14/23	Data wpływu petycji 2 lutego 2023 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 8 marca 2023 r.

UMOWA DOŻYWCIA

TEMAT

WZMOCNIENIE OCHRONY INTERESÓW DOŻYWOTNIKA

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, w celu zwiększenia ochrony prawnej zbywców nieruchomości w ramach umowy o dożywocie.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autorka petycji wnosi o zmianę przepisów (art. 908-916 Kodeksu cywilnego) regulujących umowę o dożywocie. Podkreśla, że ten rodzaj umowy powinien być jednym ze sposobów na zapewnienie spokojnej starości osobom starszym. W praktyce treść umowy o dożywocie chroni głównie nabywcę nieruchomości, a nie dożywotnika. Petytorka wyjaśnia, że podpisując umowę o dożywocie, właściciel nieruchomości zobowiązuje się przenieść jej własność na nabywcę, a nabywca zobowiązuje się zapewnić zbywcy dożywcio utrzymanie. Podstawową funkcją umowy o dożywocie jest funkcja alimentacyjna. Autorka petycji uważa, że nabywca nieruchomości, który zobowiązuje się utrzymywać dożywotnika, powinien być sprawdzany pod kątem możliwości finansowych. Podniosła, że konstrukcja umowy dożywocia została ukształtowana w 1965 r. i była dedykowana przekazywaniu gospodarstw rolnych, które dawały możliwość zarobku. Obecnie w ramach tej samej umowy przekazywane są mieszkania i domy, które nie dają takich możliwości.

Jeśli nabywca nieruchomości nie posiada możliwości finansowych na utrzymanie dożywotnika, umowa traci sens, a zbywca nie otrzymuje należnych mu korzyści. Ponadto, dochodzenie swoich praw w sądzie jest dla osób starszych ogromnym wyzwaniem, a bez wsparcia innych osób niekiedy jest niemożliwe. Podkreśliła, że nabywca nieruchomości może sprzedać nieruchomość wraz z dożywotnikiem, co jest według niej nieetyczne.

Petytorka wniosła o wprowadzenie zmian w przepisach Kodeksu cywilnego w taki sposób, aby umowa o dożywocie faktycznie chroniła dożywotników. Uważa też, że notariusze powinni mieć obowiązek informowania, w rzetelny i zrozumiały sposób, osoby starsze o możliwych konsekwencjach podpisywanych umów na kilka dni przed podpisaniem, tak aby osoba, która dokonuje ważnej życiowej decyzji, jak przekazanie swojego majątku, miała czas na spokojne zastanowienie się i skonsultowanie tego z kompetentnymi osobami.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.) w art. 908-916 reguluje problematykę umowy dożywocia.

W **art. 908** wskazano: „Jeżeli w zamian za przeniesienie własności nieruchomości nabywca zobowiązał się zapewnić zbywcy dożywotnie utrzymanie (umowa o dożywocie), powinien on, w braku odmiennej umowy, przyjąć zbywcę jako domownika, dostarczać mu wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, zapewnić mu odpowiednią pomoc i pielęgnowanie w chorobie oraz sprawić mu własnym kosztem pogrzeb odpowiadający zwyczajom miejscowym”.

Jeżeli w umowie o dożywocie nabywca nieruchomości zobowiązał się obciążyć ją na rzecz zbywcy użytkowaniem, którego wykonywanie jest ograniczone do części nieruchomości, służebnością mieszkania lub inną służebnością osobistą albo spełniać powtarzające się świadczenia w pieniądzu lub w rzeczach oznaczonych co do gatunku, użytkowanie, służebność osobista oraz uprawnienie do powtarzających się świadczeń należą do treści prawa dożywocia. Dożywocie można zastrzec także na rzecz osoby bliskiej zbywcy nieruchomości.

Art. 910 reguluje kwestię chwili przeniesienia własności nieruchomości. Na podstawie umowy o dożywocie przeniesienie własności nieruchomości następuje z jednoczesnym obciążeniem nieruchomości prawem dożywocia. Do takiego obciążenia stosuje się odpowiednio przepisy o prawach rzeczowych ograniczonych. W razie zbycia nieruchomości obciążonej prawem dożywocia nabywca ponosi także osobistą odpowiedzialność za świadczenia tym prawem objęte, chyba że stały się wymagalne w czasie, kiedy nieruchomość nie była jego własnością. Osobista odpowiedzialność współwłaścicieli jest solidarna.

Prawo dożywocia ustanowione na rzecz kilku osób ulega w razie śmierci jednej z tych osób odpowiedniemu zmniejszeniu. Prawo dożywocia jest również niezbywalne.

Art. 913 wskazuje na możliwość zmiany dożywocia na rentę: „Jeżeli z jakichkolwiek powodów wytworzą się między dożywcą a zobowiązanym takie stosunki, że nie można wymagać od stron, żeby pozostawały nadal w bezpośredniej ze sobą styczności, sąd na żądanie jednej z nich zamieni wszystkie lub niektóre uprawnienia objęte treścią prawa dożywocia na dożywcą rentę odpowiadającą wartości tych uprawnień. W wypadkach wyjątkowych sąd może na żądanie zobowiązanego lub dożywcy, jeżeli dożywcą jest zbywcą nieruchomości, rozwiązać umowę o dożywocie”.

Art. 914 określa skutki zbycia nieruchomości przez zobowiązanego: „Jeżeli zobowiązany z tytułu umowy o dożywocie zbył otrzymaną nieruchomość, dożywcą może żądać zamiany prawa dożywocia na dożywcą rentę odpowiadającą wartości tego prawa”.

Przepisy art. 913 i 914 stosuje się odpowiednio do umów, przez które nabywca

nieruchomości zobowiązał się, w celu zapewnienia zbywcy dożywotniego utrzymania, do obciążenia nieruchomości użytkowaniem z ograniczeniem jego wykonywania do części nieruchomości.

Art. 916 wskazuje możliwość żądanie uznania umowy za bezskuteczną: „Osoba, względem której ciąży na dożywotniku ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać uznania umowy o dożywocie za bezskuteczną w stosunku do niej, jeżeli skutek tej umowy dożywotnik stał się niewypłacalny. Uprawnienie to przysługuje bez względu na to, czy dożywotnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, oraz bez względu na czas zawarcia umowy. Uznania umowy o dożywocie za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej umowy”.

INFORMACJE DODATKOWE:

Aneta Biały w komentarzu¹ do art. 908 Kodeksu cywilnego wskazała: „Umowa dożywocia związana była głównie z obszarami wiejskimi, w których prowadzący gospodarstwa rolne zwykli je przekazywać zstępnym, innym krewnym lub osobom obcym w zamian za zabezpieczenie opieki dla siebie na lata starości, w tym również często bez przewidzianej prawem formy dla dokonania tej czynności prawnej. Podstawą nabycia był również art. 8 ustawy z 26.10.1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych. Umowa ta pełniła swego rodzaju instrument zabezpieczenia socjalnego w postaci dożywotniej egzystencji, a jej znaczenie malało wraz z wprowadzeniem systemu emerytalno-rentowego do polskiego porządku prawnego, co umożliwiło przekazanie gospodarstwa rolnego na rzecz Skarbu Państwa w zamian za rentę, emeryturę czy też spłaty pieniężne.

Dożywocie w Polsce praktykowane było już w XVI w., zaś umowa dożywocia po raz pierwszy została uregulowana w kodeksie zobowiązań jako umowa o charakterze odrębnym w art. 599–609 k.z. W kodeksie tym obowiązek świadczeń dożywotnika został uznany za ciężar realny, co odróżniało następnie kształt przepisów umowy dożywocia przejętych przez kodeks cywilny w drodze zniesienia instytucji ciężaru realnego z katalogu praw rzeczowych.

Umowa dożywocia pełniła pozytywne funkcje społeczne, w tym przede wszystkim:

- funkcję alimentacyjną w odniesieniu do osób starszych lub niezdolnych do pracy;
- zapobiegała procesowi rozdrabniania gospodarstw rolnych;
- przenosiła własność gospodarstw rolnych - zapobiegała przerwom produkcyjnym;
- wyłączała konflikty związane z dziedziczeniem, ponieważ własność nieruchomości

¹ A. Biały [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom V. Zobowiązania. Część szczególna (art. 765–921(16))*, red. M. Fras, M. Habdas, Warszawa 2018, art. 908.

regulowana była za życia spadkodawcy.

W umowie dożywocia właściciel (dożywotnik) zobowiązuje się przenieść na nabywcę własność nieruchomości, a nabywca zobowiązuje się do zapewnienia zbywcy dożywotniego utrzymania. Dożywotnie utrzymanie, przy braku innych ustaleń stron, obejmuje w szczególności przyjęcie zbywcy jako domownika, dostarczanie mu wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła, opału, zapewnienia opieki na czas choroby, a po śmierci zorganizowanie i pokrycie kosztów pogrzebu odpowiadającego przyjętym zwyczajom. Nabywca zobowiązuje się zatem do zaspokajania bieżących i konsumpcyjnych potrzeb uprawnionego do końca jego życia. Przyjęcie innego okresu zapewnienia powyższych potrzeb na rzecz uprawnionego pozbawia umowę charakteru umowy o dożywocie. Niedopuszczalne jest również takie ukształtowanie umowy, w którym prawo rzeczowe lub renta pełniłyby funkcję dominującą.

Powodem, dla którego obowiązki nabywcy sięgają tak daleko, jest stworzenie sytuacji, by zbywca nie był zmuszony do poszukiwania innych źródeł utrzymania. Ponadto obowiązki te mają charakter osobisty, z tego też względu wszelkie świadczenia powinny być spełnione osobiście przez nabywcę. Jednocześnie obowiązki wynikające z art. 908 § 1 k.c. są na tyle ogólnie sformułowane, że każdorazowo strony umowy powinny ustalić je w sposób konkretny. Realizacja tych obowiązków wymaga zwykle utrzymywania bliskich stosunków osobistych między stronami, co oznacza, że umowa dożywocia oparta jest w zdecydowanej większości przypadków na więzach rodzinnych.

Podkreślić należy, że obowiązki wynikające dla nabywcy z umowy dożywocia powstają z chwilą objęcia przez niego nieruchomości w posiadanie, a nie z chwilą przejścia własności, co pozostaje w pełnej zgodności z art. 488 § 1 k.c. wyrażającym zasadę równoczesności świadczeń wzajemnych. Na tej podstawie należy wnosić, że nabywca zobowiązany jest do świadczeń na rzecz dożywotnika z chwilą wydania mu nieruchomości.

Umowa o dożywocie należy do stosunków prawnych o charakterze trwałym i zaliczana jest do umów losowych, z reguły odpłatnych i wzajemnych, dwustronnie zobowiązujących, zawieranych między żyjącymi (*inter vivos*). Umowa dożywocia ma charakter wzajemny, ponieważ element wzajemności jest kategorią ocenianą z punktu widzenia subiektywnego odczucia stron, a nie wartości ekonomicznej świadczeń wzajemnych.

Aneta Biały w komentarzu podkreśla, że „zagadnieniem wymagającym wyjaśnienia jest możliwość powołania się strony umowy o dożywocie na art. 388 k.c., na podstawie którego można stwierdzić wyzysk uzasadniający w ostateczności rozwiązanie istniejącego między stronami stosunku prawnego. Mając na uwadze stanowisko judykatury, z uwagi na losowy

charakter umowy dożywocia i brak możliwości ustalenia wartości wzajemnych świadczeń stron w chwili zawarcia umowy, art. 388 k.c. nie może znaleźć zastosowania do tego typu umowy".

Przedmiotem zbycia w umowie dożywocia może być każda nieruchomość, jak również udział we współwłasności nieruchomości, wyjątkiem jest tu spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, które należy do kategorii ograniczonych praw rzeczowych.

Stroną umowy o dożywocie jest zbywca nieruchomości przenoszący jej własność na nabywcę. Zbywcą nieruchomości, zwanym dożywoznikiem, może być wyłącznie osoba fizyczna, co wynika z zakresu obowiązków, tj. dożywozniego utrzymania, które względem niego ciąży na nabywcy. Możliwość ustanowienia dożywocia ograniczona jest nadto koniecznością istnienia między kontrahentami więzów bliskości.

Na podstawie art. 908 § 1 i § 3 k.c. należy stwierdzić, że dożywocie może zostać zastrzeżone na rzecz zbywcy nieruchomości, na rzecz zbywcy i osoby mu bliskiej oraz wyłącznie na rzecz osoby bliskiej zbywcy. Ostatnia z możliwości wynika z art. 908 § 3 k.c. Przepis ten jest przepisem bezwzględnie obowiązującym, co oznacza, że ustanowienie dożywocia na rzecz innej osoby niż osoba bliska skutkować będzie nieważnością umowy na podstawie art. 58 k.c. Z reguły w takiej sytuacji dożywocie będzie miało na celu rozporządzenie majątkiem za życia zbywcy z pokrzywdzeniem spadkobierców ustawowych.

Kryterium „bliskości” nie oznacza, że między zbywcą a osobą bliską muszą istnieć więzy rodzinne, wymagany jest jednak stosunek bliskości między nimi. Z tego wniosek, że umowa może zostać zawarta nawet w sytuacji, w której zbywca i osoba trzecia mieszkają w jednym gospodarstwie, choć nie wiążą ich żadne więzy krwi.

Niewykonanie przez nabywcę zobowiązania wynikającego z umowy dożywocia skutkuje prawem zbywcy do dochodzenia uprawnień wynikających z art. 471 i następnych Kodeksu cywilnego.

Umowa o dożywocie, z uwagi na zobowiązanie zbywcy do przeniesienia własności nieruchomości, musi zostać zawarta w formie aktu notarialnego (rygor *ad solemnitatem*), bez względu na to, czy umowa będzie wywoływała skutki tylko zobowiązujące czy też zobowiązująco-rozporządzające. Zastrzeżenie formy szczególnej *ad solemnitatem* - aktu notarialnego, oznacza, że do ważności tej czynności konieczne i jednocześnie wystarczające jest objęcie nią *essentialia negotii* (elementów przedmiotowo istotnych) umowy. Należy też zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem umowa o dożywocie będzie uznana za nieważną, jeżeli istotne postanowienia umowy o dożywocie nie zostaną objęte tą formą szczególną.

W umowie dożywocia najczęściej ustanawia się służebność osobistą mieszkania na rzecz dożywotnika – ograniczone prawo rzeczowe, najczęściej wpisywane do księgi wieczystej (art. 296 i nast. k.c.). Ponadto dożywotnik, który ma zapewnioną służebność osobistą mieszkania, może przyjąć do siebie do mieszkania małżonka i małoletnie dzieci, a także osoby, które są mu potrzebne do prowadzenia gospodarstwa domowego.

Dożywotnik nie może sprzedać swojego prawa czy też w inny sposób przenieść go na osobę trzecią, natomiast nabywca nieruchomości, który ją otrzymał w drodze umowy dożywocia, może taką nieruchomość zbyć. Nabywca nieruchomości może ją sprzedać, obciążyć innymi ograniczonymi prawami rzeczowymi (np. hipoteką) bez zgody dożywotnika. Nowy nabywca przejmuje wówczas uprawnienia i obowiązki dotychczasowego nabywcy z umowy dożywocia. Istotne jest, że czynność prawna, w tym sprzedaż czy darowizna nieruchomości, nie powinna być sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, w przypadku takiej sprzeczności będzie ona nieważna (art. 58 k.c.).

Jeżeli nabywca nie wywiązuje się z umowy o dożywocie, dożywotnik może na drodze sądowej dochodzić swoich świadczeń, które miał otrzymać – podstawą takiego żądania będzie zobowiązanie się nabywcy w umowie do tego, że spełni określone w niej świadczenia. W doktrynie przyjmuje się, że wierzytelność dożywotnika (tj. roszczenie o uiszczenie zaległych świadczeń) może być przedmiotem obrotu – czyli może on ją sprzedać. Natomiast uprawnień, które miały być spełnione, a nie zostały, może dochodzić nabywca wierzytelności (tylko uprawnienia majątkowe). Zaległe świadczenia z umowy dożywocia przedawniają się – terminy przedawnienia roszczeń określone art. 118 k.c.

Uprawnień z umowy dożywocia (o ile wierzytelność nie została zbyta) może dochodzić tylko dożywotnik – zbywca nieruchomości. Jeśli nabywca nie wywiązuje się z obowiązku utrzymania dożywotnika, a sam dożywotnik nie czyni starań, by świadczenia egzekwować, osoba trzecia nie ma możliwości prawnego działania w związku z niewykonywaniem umowy.

Jeżeli z powodu niewykonywania umowy przez nabywcę dożywotnik poniósł szkodę majątkową, może on dochodzić odszkodowania od nabywcy według zasad ogólnych (art. 471 Kodeksu cywilnego). Zatem jeśli np. dożywotnik dla swojego utrzymania – nie mając innej możliwości – musiał zaciągnąć pożyczkę, jego szkodę stanowią będą koszty tej pożyczki.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 lutego 1969 r. (sygn. akt III CZP 130/68) wskazał: „Dożywnia renta, zastępująca świadczenie należne z umorzenia dożywocia (art. 913 § 1 k.c.), powinna odpowiadać równowartości świadczeń zastrzeżonych w tej umowie. Jednakże wyjątkowo sąd, dokonując zmiany dożywocia na rentę, może uwzględnić ciężką sytuację

majątkową osoby zobowiązanej do świadczeń dla dożywotnika, jak również okoliczność, że dożywotnik ma inne źródło dochodu”. W wyjątkowych sytuacjach sąd może tę rentę skapitalizować, tj. zasądzić jednorazową kwotę, odpowiadającą sumie świadczeń rentowych – gdyby było to uzasadnione z punktu widzenia interesu dożywotnika.

Adam Bieranowski w komentarzu² wskazuje, iż w judykaturze Sądu Najwyższego panuje pogląd, że zakaz zbywania dotyczy zarówno prawa dożywocia w całości, jak i poszczególnych roszczeń wynikających z tego prawa wymagalnych w przyszłości, a nawet roszczeń obejmujących świadczenia zaległe, które ze względu na swój charakter są ściśle związane z dożywotnikiem (wyrok SN z 10.05.1968 r., I CR 160/68, OSNC 1969/2, poz. 34). W podobnym tonie wypowiada się również doktryna. Dopuszcza zbycie roszczeń o zaległe świadczenia, o ile ze względu na ich przedmiot (np. rzeczy) nadają się do obrotu³. Trzeba się zgodzić, że podlegają one również dziedziczeniu⁴. Zdecydowanie należy wykluczyć możliwość przelewu uprawnień dożywotnika wynikających z przyjęcia go jako domownika i dostarczenia mu mieszkania.

Zawierając umowę dożywocia, należy liczyć się z tym, że rozporządzenia nią poczynione mają charakter trwały (...). Możliwe pozostaje rozwiązanie przez sąd umowy o dożywocie, ale tylko w wypadkach wyjątkowych (art. 913 § 2 k.c.). Orzeczenie sądu przenosi zwrotnie własność nieruchomości i powoduje wygaśnięcie prawa dożywocia. Z powodztwem o rozwiązanie umowy o dożywocie może wystąpić dożywotnik (zbywca) albo zobowiązany (nabywca).

Orzecznictwo sądów w przedmiocie podstaw do rozwiązania umowy o dożywocie jest bardzo bogate, jednak bardzo rzadko stwierdzone jest zaistnienie podstaw do rozwiązania umowy. Sądy przyjmują, że „wypadek wyjątkowy” dotyczy sytuacji, w której dożywotnik jest krzywdzony, zaś nabywca wykazuje złą wolę. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 lipca 2010 r., (sygn. akt IV CSK 32/10) wskazał, że istotna pozostaje także przyczyna wytworzenia się złych stosunków – wyłączona jest możliwość rozwiązania umowy, gdy ta przyczyna leży tylko po stronie dożywotnika. Oprócz wykazywania przemocy wobec dożywotnika, rozwiązanie umowy uzasadnia np. pozostawienie dożywotnika bez opieki i świadczeń

² A. Bieranowski [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany*, red. J. Ciszewski, P. Nazaruk, LEX/el. 2023, art. 912.

³ Z. Radwański [w:] *System Prawa Prywatnego*, t. 8, 2011, s. 759; T. Bielska-Sobkowicz T. [w:] J. Gudowski i in., *Kodeks...*, t. 5, *Zobowiązania. Część szczegółowa*, 2017, kom. do art. 912, pkt 1; E. Skowrońska-Bocian, M. Warciński [w:] *Kodeks cywilny*, t. 2, red. K. Pietrzykowski, 2015, kom. do art. 912, nb 1–2; J. Jezioro [w:] *Kodeks cywilny...*, red. E. Gniewek, P. Machnikowski, kom. do art. 912, nb 1; por. też W. Formański, *Darowizna...*, s. 34, z powołaniem się poglądy Sądu Najwyższego pod rządem art. 606 k.z.

⁴ K. Mularski [w:] *Kodeks cywilny*, t. 2, red. M. Gutowski, 2016, kom. do art. 912, nb 2.

umownych – wyjazd za granicę bez możliwości powrotu. Każdy jednak przypadek powinien być rozpatrywany indywidualnie, uwzględniając całość zaistniałych okoliczności.

Jeżeli nieruchomość obciążona prawem dożywocia zostanie zbyta, dożywotnikowi nie będzie już przysługiwało uprawnienie do żądania rozwiązania umowy o dożywocie w trybie art. 913 § 2 k.c.; wówczas będzie mógł wystąpić wyłącznie z żądaniem zmiany dożywocia na rentę (art. 914 k.c.).

UWAGI DODATKOWE:

Do Ministerstwa Sprawiedliwości i Kancelarii Prezydenta wpłynęła petycja o podobnej treści. Jej autor wnosił o zmianę ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, w części dotyczącej umowy dożywocia. W petycji zaproponowano, aby nabywca nieruchomości, który na mocy umowy dożywocia ma zapewnić zbywcy dożywotnie utrzymanie, był sprawdzany pod kątem możliwości finansowych, zobowiązany otrzymywał pełne prawo do nabytej nieruchomości dopiero po śmierci dożywotnika, zostały wyznaczone organy do sprawowania nadzoru nad sposobem wywiązywania się przez nabywcę nieruchomości z obowiązków wobec zbywcy, dożywotnik miał prawo wycofania się z umowy – bez konieczności pójścia do sądu oraz aby pozostali spadkobiercy mieli prawo do ubiegania się o zachówek, jeśli nabywca nieruchomości nie wywiązywał się wobec dożywotnika z umowy.

Na stronach internetowych ww. organów nie zamieszczono rozstrzygnięć petycji.

Do Sejmu 3 stycznia 2020 r. wpłynęła **petycja BKSP-145-IX-42/20** zawierająca 28 postulatów, w tym o zmianę Kodeksu cywilnego w zakresie umowy dożywocia, poprzez wprowadzenie możliwości zamiany umowy dożywocia na jednorazowe wynagrodzenie. Biuro Analiz Sejmowych w swojej opinii wskazało: „(...) przepisy zapewniają trwałość stosunku dożywocia oraz określają jego możliwe modyfikacje (zamiana na rentę, rozwiązanie). Należy przy tym zaznaczyć, że dopuszczalne modyfikacje stosunku dożywocia ustawodawca przewidział z uwzględnieniem celu i charakteru tej instytucji. Zamiana zobowiązania z tytułu dożywocia za jednorazowe świadczenie sprzeczna jest z charakterem tej umowy i przybliża ją raczej do umowy sprzedaży”.

Sejmowa Komisja do Spraw Petycji nie uwzględniła postulatu petycji.

OPRACOWAŁA

Gabriela Kopania

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz